

กำหนดการลงพื้นที่เพื่อพัฒนาคู่มือการดำเนินงานของโครงการธนาคารขยะ
ในโครงการกองทุนร่วม SDG: “พันธกิจความร่วมมือเพื่อการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนระดับพื้นที่
ในประเทศไทย”

Site Visits for developing the Community Waste Bank Guidelines under the Joint SDG Fund
for the “Partnership to Accelerate SDG Localization in Thailand”

วันที่ลงพื้นที่ (Date)	ชื่อโครงการธนาคารขยะ (Title)	ที่ตั้ง (Location)
วันจันทร์ที่ 17 กุมภาพันธ์ 2568 Monday, 17 February 2025	กองทุนธนาคารขยะชุมชนภายในเขตเทศบาล ตำบลหน้าพระลาน จังหวัดสระบุรี Naphralan Subdistrict Municipality Community Waste Bank Fund	เทศบาลตำบลหน้าพระลาน อำเภอเฉลิมพระ เกียรติ จังหวัดสระบุรี Naphralan Subdistrict Municipality, Saraburi Province
วันอังคารที่ 18 กุมภาพันธ์ 2568 Tuesday, 18 February 2025	กองทุนธนาคารขยะสวัสดิการ “เพื่อนช่วย เพื่อน” องค์การบริหารส่วนตำบลโก่งธนู จังหวัด ลพบุรี Kong Thanu Subdistrict Administrative Organization Waste Bank Community Welfare Fund	องค์การบริหารส่วนตำบลโก่งธนู อำเภอเมือง ลพบุรี จังหวัดลพบุรี Kong Thanu Subdistrict Administrative Organization, Lop Buri Province
วันจันทร์ที่ 3 มีนาคม 2568 Monday, 3 March 2025	ธนาคารขยะ ตำบลเขาขลุ้ง องค์การบริหารส่วน ตำบลเขาขลุ้ง จังหวัดราชบุรี Khao Khlung Subdistrict Administrative Organization Community Waste Bank	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาขลุ้ง อำเภอบ้าน โป่ง จังหวัดราชบุรี Khao Khlung Subdistrict Administrative Organization, Ratchaburi Province
วันพุธที่ 5 มีนาคม 2568 Wednesday, 5 March 2025	กองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์จากขยะรีไซเคิล ของ เทศบาลตำบลเขาบางแกรก จังหวัดอุทัยธานี Khao Bang Kraek Subdistrict Municipality Community Recycling Waste Funeral Fund	เทศบาลตำบลเขาบางแกรก อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี Khao Bang Kraek Subdistrict Municipality, Uthai Thani Province
วันพฤหัสบดีที่ 6 มีนาคม 2568 Thursday, 6 March 2025	ธนาคารขยะตำบลป่าจั่ว องค์การบริหารส่วน ตำบลป่าจั่ว จังหวัดสุโขทัย Pa Ngio Subdistrict Administrative Community Waste Bank	องค์การบริหารส่วนตำบลป่าจั่ว อำเภอ ศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย Pa Ngio Subdistrict Administrative Organization, Sukhothai Province

(ร่าง) ตารางกิจกรรม

เวลา (time)	กิจกรรม (activities)	หมายเหตุ (remarks)
9:00 – 10:30 น.	พบผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ณ สำนักงานเทศบาล เพื่อรับข้อมูลการดำเนินการธนาคารขยะของอปท. ในปัจจุบัน Meeting with LAO's representatives	อปท. ที่รับผิดชอบธนาคารขยะชุมชนที่ระบุไว้ในกำหนดการลงพื้นที่
10:30 – 10:45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง Coffee Break	
10:45 – 12:00 น.	การประชุมกลุ่มย่อย สัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการธนาคารขยะฯ ณ สำนักงานเทศบาล Focus Group with stakeholders related to the operation of the LAO's community waste banks	
12:00 – 13:00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน Lunch	
13:00 – 16:00 น.	เยี่ยมชมธนาคารขยะ Site visit to LAO's community waste bank	

แนวคำถามสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. การขับเคลื่อนธนาคารขยะ

- a. มีธนาคารขยะอยู่ที่แห่งในเขตการปกครองของท่าน
- b. ในจำนวนนี้มีการบริหารงานโดยหน่วยงานไหนบ้าง กี่แห่ง
- c. โอกาสและความท้าทายของธนาคารขยะในปัจจุบัน เกี่ยวข้องกับปัจจัยใดบ้าง

ประเด็นในการเสริมประสิทธิภาพ	การเสริมประสิทธิภาพโดย อปท.
ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ	
อัตรากำไร ความผันผวนของราคาขยะ	
การเข้าถึงห่วงโซ่อุปสงค์อุปทาน (ต้นทุนการขนส่ง)	
การแข่งขันกับคนเก็บของเก่า/ขยะ	
การรักษาปริมาณขยะให้สม่ำเสมอ	
ทักษะแรงงาน	
พื้นที่การจัดเก็บขยะ	
อุปสรรคอื่นๆ	

- d. ปัจจัยความยั่งยืนของธนาคารขยะ ตามหลักการไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง คืออะไร ใครมีส่วนร่วมบ้าง

- i. การประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลในการบริหารจัดการธนาคารขยะ
- ii. การมีส่วนร่วมกับธนาคารขยะของกลุ่มรับจ้างเก็บขยะ
- iii. การมีส่วนร่วมกับธนาคารขยะของสตรี
- iv. การมีส่วนร่วมกับธนาคารขยะของเยาวชน
- v. การมีส่วนร่วมกับธนาคารขยะของกลุ่มเปราะบาง

2. การสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มผู้ค้าขยะ

- a. มีการขึ้นทะเบียนกลุ่มชาเล้งและกลุ่มรับซื้อของเก่า หรือไม่ เพราะอะไร
- b. มีการให้สวัสดิการ สิทธิประโยชน์ และรายได้ ให้กับกลุ่มชาเล้ง หรือไม่
- c. มีการสนับสนุนให้ร้านรับซื้อของเก่าทำการปรับปรุงหน้าร้านและรายงานข้อมูลขยะบรรจุภัณฑ์อย่างโปร่งใส หรือไม่

3. การจัดตั้งธนาคารขยะมีขั้นตอนอย่างไร

- a. ท้องถิ่นมีการออกระเบียบขั้นตอนการจัดตั้งธนาคารขยะ หรือเอกสารคู่มือเพื่อให้ชุมชนหรือเอกชนปฏิบัติตามหรือไม่

- b. หากไม่มีเอกสารคู่มือ ท้องถิ่นทำอะไรเพื่อให้มั่นใจว่าธนาคารขยะที่เกิดขึ้นในชุมชนมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ได้มาตรฐาน และยั่งยืน
 - c. มีการจัดตั้งคณะกรรมการ หรือกลุ่มบุคคลในการบริหารงานธนาคารขยะหรือไม่
4. การประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้การดำเนินงานธนาคารขยะ ดำเนินการอย่างไร ได้รับความร่วมมือจากชุมชนหรือไม่
 - a. ท้องถิ่นมีวิธีการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างไร มีอุปสรรค หรือผลสำเร็จอะไรบ้างอย่างไร
 - b. มีการออกเทศบัญญัติที่เกี่ยวข้องหรือไม่ หากไม่มี มีแผนหรือไม่ เพราะอะไร
 - c. จากที่ผ่านมากลยุทธ์ไหนที่มีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแยกขยะ และนำขยะเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิล
 - d. จากที่ได้ดำเนินการธนาคารขยะที่ผ่านมา ปริมาณขยะที่ต้องกำจัดปลายทางลดลงหรือไม่เท่าไร
 - e. มีสิ่งใดที่ต้องขับเคลื่อนจากระดับประเทศหรือไม่ เพื่อให้การแยกขยะที่ต้นทาง และการนำขยะเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิลมีประสิทธิภาพมากขึ้น
5. การบริหารจัดการการเงิน รายรับ-รายจ่าย จากการจำหน่ายขยะรีไซเคิล
 - a. ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการเงินของธนาคารขยะหรือไม่ อย่างไร
 - b. ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างศักยภาพทางด้านการบริหารจัดการการเงินของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับธนาคารขยะหรือไม่ อย่างไร
 - c. ท้องถิ่นมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการที่บริหารจัดการการเงินของธนาคารขยะหรือไม่ อย่างไร
 - d. ท้องถิ่นมีการดำเนินงานอย่างไรเพื่อให้มั่นใจในความโปร่งใสของธนาคารขยะ
6. จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ควรปรับปรุงกลไกต่างๆ เหล่านี้ หรือไม่ อย่างไร เพื่อให้ธนาคารขยะสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหาขยะของท้องถิ่นได้
 - a. การสนับสนุนจากระดับกระทรวง
 - b. การบังคับใช้กฎหมายเพื่อบริหารจัดการขยะ และการแยกขยะที่ต้นทาง
 - i. ชุมชน
 - ii. สถานประกอบการ
 - c. ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน
 - i. ปัจจุบันมีความร่วมมือหรือไม่
 - ii. ปัจจุบันมีความท้าทายอะไรบ้างในการดำเนินการ
 - iii. แนวทางในการสร้างความร่วมมือควรเป็นอย่างไร
7. แนวทางการบริหารจัดการสวัสดิการให้กับสมาชิกธนาคารขยะและประชาชนในพื้นที่ ควรเป็นอย่างไร
 - a. สวัสดิการสมาชิกธนาคารขยะ ในปัจจุบันเป็นอย่างไร
 - b. สวัสดิการสมาชิกธนาคารขยะ ที่ผ่านมามีอุปสรรคด้านใด ควรปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนอะไร

- c. ผลประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่มีอะไรบ้าง กรุณาอธิบาย
 - i. ได้เงินจากการขายขยะ
 - ii. ชุมชนมีความสะอาดมากขึ้น
 - iii. ชุมชนเข้มแข็ง เนื่องจากมีกิจกรรมทำร่วมกัน
 - iv. อื่นๆ
- 8. การสร้างความยั่งยืนให้ธนาคารขยะ เพื่อวัตถุประสงค์ในการลดปริมาณขยะที่เทศบาลต้องจัดการที่ปลายทาง ปัจจัยใดเป็นสิ่งสำคัญ
 - a. นโยบายระดับท้องถิ่น
 - b. นโยบายระดับชาติ
 - c. กลไกการสร้างการมีส่วนร่วมจากประชาชน
 - d. กลไกการสร้างการมีส่วนร่วมจากเอกชน
 - e. การบังคับใช้กฎหมาย
- 9. กลไกให้ผู้ผลิตรับผิดชอบต่อบรรจุภัณฑ์ของตนเอง (EPR) จะสามารถสนับสนุนการดำเนินการของธนาคารขยะได้อย่างไร
 - a. ต้องการงบประมาณสนับสนุนหรือไม่ ด้านใด
 - b. การสนับสนุนด้านอื่นๆ ต้องการหรือไม่ อย่างไร

แนวคำถามสำหรับคณะกรรมการชยะ

1. การขับเคลื่อนธนาคารชยะ
 - a. โอกาสและความท้าทายของธนาคารชยะในปัจจุบัน เกี่ยวข้องกับปัจจัยใดบ้าง
 - i. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ
 - ii. อัตรากำไร ความผันผวนของราคา
 - iii. การเข้าถึงห่วงโซ่อุปสงค์อุปทาน (ต้นทุนการขนส่ง)
 - iv. การแข่งขันกับคนเก็บของเก่า/ชยะ
 - v. การรักษาปริมาณชยะให้สม่ำเสมอ
 - vi. ทักษะแรงงาน
 - vii. พื้นที่การจัดเก็บชยะ
 - b. ปัจจัยความยั่งยืนของธนาคารชยะ - หลักการไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง (Leave No One Behind) คืออะไร ใครมีส่วนร่วมบ้าง
 - i. การประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลในการบริหารจัดการธนาคารชยะ
 - ii. การมีส่วนร่วมกับธนาคารชยะของกลุ่มรับจ้างเก็บชยะ
 - iii. การมีส่วนร่วมกับธนาคารชยะของสตรี
 - iv. การมีส่วนร่วมกับธนาคารชยะของเยาวชน
 - v. การมีส่วนร่วมกับธนาคารชยะของกลุ่มเปราะบาง
2. การจัดตั้งธนาคารชยะมีขั้นตอนเป็นอย่างไร
 - a. ขั้นตอนการจัดตั้งธนาคารชยะมีเป็นเอกสารหรือไม่
 - b. คณะกรรมการธนาคารชยะมีหรือไม่
3. การประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้การดำเนินงานธนาคารชยะ ดำเนินการอย่างไร ได้รับความร่วมมือจากชุมชนหรือไม่
 - a. การรักษาลูกค้าหรือความสนใจของชุมชนในการขายชยะ
 - b. ความตระหนักรู้ด้านการแยกชยะของชุมชน
 - c. การเปลี่ยนพฤติกรรม
4. การบริหารจัดการการเงิน รายรับ-รายจ่ายจากการจำหน่ายชยะรีไซเคิล ทำอย่างไร
 - a. ขั้นตอนกระบวนการทำงานของธนาคารชยะ
 - b. การทำรายรับรายจ่าย
 - c. ทักษะของผู้ทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย
5. จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ท่านคิดว่าควรปรับปรุงปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ หรือไม่ อย่างไร
 - a. การสนับสนุนจากรัฐบาล
 - b. การบังคับใช้กฎหมายเพื่อบริหารจัดการชยะ
 - c. ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน

6. แนวทางการบริหารจัดการสวัสดิการให้กับสมาชิกธนาคารขยะและประชาชนในพื้นที่ ควรเป็นอย่างไร
 - a. สวัสดิการสมาชิกธนาคารขยะ ในปัจจุบันเป็นอย่างไร
 - b. สวัสดิการสมาชิกธนาคารขยะ ที่ผ่านมามีอุปสรรคด้านใด ควรปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนอะไร
 - c. ผลประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่มีอะไรบ้าง
 - i. ได้เงินจากการขายขยะ
 - ii. ชุมชนมีความสะอาดมากขึ้น
 - iii. ชุมชนเข้มแข็ง เนื่องจากมีกิจกรรมทำร่วมกัน
 - iv. อื่นๆ
7. ท่านมีข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติมหรือไม่ ต่อ
 - a. หน่วยงานภาครัฐ
 - b. ประชาชน
 - c. ผู้นำชุมชน
 - d. ภาคเอกชน